

ปัญหาการเรียนและการสอนสังคมศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูง

นายสมประสงค์ นามบุญลือ

005229

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2515

Problem in learning and teaching Social Studies
at the level of certificate in higher education

Mr. Somprasong Nuambunlue

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1972

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนประกอบ
การศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

Limon Limon
.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ..... *สมศักดิ์...ทุกคะ...* ประธานกรรมการ
..... *ปิยะศรี...* กรรมการ
..... *ประจักษ์...* กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : อาจารย์พิบูลศรี วัฒนสมสิทธิ์
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาการเรียนและการสอนสังคมศึกษา ระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาระดับสูง

ชื่อ

นายสมประสงค์ นวมบุญดี แผนกวิชามัธยมศึกษา

ปีการศึกษา

2515

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปัญหาในการสอนสังคมศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
2. เพื่อสำรวจสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอนสังคมศึกษาในคาน อาจารย์วิธีสอน อุปกรณ์การสอน กิจกรรมประกอบการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การวัดผลการสอน
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ทั้งในคานปริมาณและชนิดของปัญหา ระหว่างสถาบันฝึกหัดครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค
4. เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอน

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร และประมวลการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง กรมการฝึกหัดครู เอกสาร ตำรา งานของผู้วิจัยคนก่อน ๆ ตลอดจนการสอบถามปัญหาจากอาจารย์ผู้เคยทำการสอนในระดับประกาศนียบัตร

วิชาการศึกษาระดับสูงนี้ 4 ท่าน แลวนำมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็นสองภาค ภาคแรก เป็นของอาจารย์ ภาคที่สอง เป็นของนักศึกษา นำแบบสอบถามภาคแรก ไปทดสอบกับอาจารย์ 5 ท่าน และนำแบบสอบถามภาคที่สองไปทดสอบกับนักศึกษา 20 คน เพื่อนำมาแก้ไขข้อบกพร่องและวิเคราะห์ขอคำถาม เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามดีแล้ว ใ้ส่งแบบสอบถามนี้ ไปให้อาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษา ที่ทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จำนวน 240 คน จากวิทยาลัยครู 25 แห่ง และส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง 500 คน จากวิทยาลัยครูเดียวกัน ใ้ได้รับแบบสอบถามที่ใ้ใ้ได้ กลับคืนมา เป็นของอาจารย์ 188 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.33 เป็นของนักศึกษา 417 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.40 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยทาลารอยละ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม และเสนอผลในรูปแบบตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับตัวอาจารย์

1.1 อาจารย์สอนสังคมศึกษา เพศชายและหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน อายุเฉลี่ย 30.09 ปี กลุ่มใหญ่คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนมากทำการสอนอยู่ในระหว่าง 0.5-5 ปี

1.2 อาจารย์กลุ่มใหญ่สอนวิชาสังคมศึกษาสัปดาห์ละ 11-15 ชั่วโมง ส่วนมากสอนสังคมศึกษาคือใจรัก หรือใ้ได้รับการฝึกฝนด้านการสอนสังคมศึกษามาโดยตรง หรือเห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของผู้สอนและนักศึกษา

1.3 รายใ้ได้อาจารย์สอนสังคมศึกษาเพียงพอกับการใ้กระจายเป็นส่วนมาก เพราะมีรายใ้ใ้พิเศษจากวิทยลัย

2. เกี่ยวกับการสอน

2.1 อาจารย์กลุ่มใหญ่มีความเห็นว่า หลักสูตรและเวลาเรียนไม่สมคูลย์กัน มีเนื้อหาวิชามากเกินไปจนจะจัดกิจกรรมใ้เหมาะสมใ้ อาจารย์ส่วนมาก ไม่มี

ส่วนรวมในการทำประมวลการสอน

2.2 ผู้ดำเนินโครงการสอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือ ครูสอนสังคมศึกษาทุกท่าน

2.3 อาจารย์มีหลักการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา เพราะลักษณะความพร้อมส่วนใหญ่ของนักศึกษา ก่อนทำการสอน อาจารย์ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทุกครั้ง และอาจารย์กลุ่มใหญ่เตรียมการสอนเป็นอย่างดี

2.4 อาจารย์สร้างทัศนคติและนิสัยที่ดีแก่นักศึกษา ในด้านใหญ่รู้จักค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักสังเกตพิจารณาวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และความเป็นประชาธิปไตยในทุกโอกาสที่จะสอดแทรกเข้าไปในการสอนได้ แต่มีปัญหาในด้านไม่สามารถติดตามผลพัฒนาการของนักศึกษาได้ เพราะใช้เวลานาน

2.5 การสอนของอาจารย์ใช้วิธียึดหลักหัวข้อตามกำหนดในหลักสูตร ส่วนรายละเอียดให้นักศึกษาค้นคว้าเอาเอง การสอนสังคมศึกษาของอาจารย์สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทยมากที่สุด การดำเนินการสอนส่วนมากเป็นวิธีบรรยาย และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม

2.6 นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า วิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ พูดเร็วเกินไป

3. เกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนและการสอน

3.1 อาจารย์และนักศึกษายกย่องว่า อุปกรณ์การสอนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนดีขึ้น แต่มีความจำเป็นเป็นบางครั้ง อุปกรณ์ที่อาจารย์ใช้ประกอบการสอนมาก คือ แผนที่ แอลบั้ม ภาชนะถ่าย ภาพเหมือน ลูกโลก

3.2 อาจารย์และนักศึกษายกย่องว่า อุปกรณ์ประกอบการเรียนและการสอนมีน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เท่าที่ได้รับความสะดวกในการใช้ จากวิทยาลัยพอประมาณ ส่วนการสร้างอุปกรณ์การสอนขึ้นเองนั้น อาจารย์กลุ่มใหญ่ยกย่องว่า ไม่มีเวลาเพียงพอ

4. เกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร
  - 4.1 กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดทำมาก คือ นักศึกษาเก็บรวบรวมประมวลข่าว ภาพ วัตถุ
  - 4.2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดโดยอาจารย์และนักศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดทำแต่ละครั้ง นักศึกษากุมใหญ่ในความสนใจ หลังจากการจัดกิจกรรม อาจารย์จะประเมินผลด้วยการให้นักศึกษารายงานส่ง
5. เกี่ยวกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม
  - 5.1 หนังสือที่อาจารย์และนักศึกษานำประกอบในการค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความต่าง ๆ หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดี สมุดภาพและแผนที่
  - 5.2 แหล่งหาความรู้เพิ่มเติมของอาจารย์ ร้อยละ 90.97 คือ ห้องสมุด หรือหนังสือต่าง ๆ
  - 5.3 สภาพห้องเรียนอยู่ในลักษณะที่จะจัดกิจกรรมได้ วิชาคว้สคฺ ครุภณัฒ สำหรับประกอบการเรียนและการสอน นอกจากนั้น ยังมีเสียงรบกวนจากภายนอก
  - 5.4 อาจารย์สอนวิชาอื่น ไม่เคยแสดงอาการใด ๆ ในด้านทัศนคติ ไม่ดีต่ออาจารย์สอนสังคมศึกษา และเพื่อนครุกลุ่มใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี
  - 5.6 อาจารย์กลุ่มใหญ่มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาพอประมาณ
6. เกี่ยวกับการวัดผล
  - 6.1 อาจารย์กลุ่มใหญ่แสดงความคิดเห็นและเข้าใจว่า การวัดผลนั้น เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เพื่อวัดผลการสอนของอาจารย์ และความสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา
  - 6.2 วิธีการวัดผลส่วนใหญ่ คือ ไรขอสอบแบบปรนัยกับอัตนัยปนกัน และให้ทำรายงานส่ง ความคิดเห็นของอาจารย์บอกว่า ควรเป็นข้อสอบที่ออกโดยคณะอาจารย์ที่สอนวิชาเดียวกัน ส่วนนักศึกษากลับบอกว่า ควรเป็นข้อสอบที่อาจารย์ผู้สอนออกเอง

7. เกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

- 7.1 อาจารย์ร้อยละ 85.63 ต้องการศึกษาคือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม
การไปศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการสอน
- 7.2 อาจารย์ร้อยละ 90.42 ต้องการให้มีการอบรมครู และนิเทศ-
การศึกษา ทางคานส์คมศึกษา ในคานส์เนอหาความรู้ และปรับปรุงวิธีการสอนปีละครั้ง
- 7.3 อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนวิชา
สังคัมศึกษาเท่า ๆ กับวิชาอื่น โดยสนับสนุนให้ไปศึกษาคอภายในประเทศ และต่างประเทศ
- 7.4 อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่า วิชาที่สอนวิชาสังคัมศึกษาได้ดี คือ
ช่วงระยะตอนเช้า
- 7.5 อาจารย์กลุ่มใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า การจัดและการปกครองชั้น
มีผลต่อการเรียนและการสอน เพราะการจัดและการปกครองชั้นที่ดีจะช่วยให้คานส์อาจารย์
สามารถจัดกิจกรรมที่ก่อความ และความไม่เป็นระเบียบอันก่อให้เกิดผลเสียแก่
การสอนได้
- 7.6 อาจารย์กลุ่มใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า อุปสรรคเกี่ยวกับการปรับปรุง
การสอนสังคัมศึกษา คือ ได้รับความฝึกฝนการสอนไม่เพียงพอที่จะเป็นรากฐานในการสอน
- 7.7 อาจารย์และนักศึกษาคอต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตร วิชาสอน
หนังสือแบบเรียน และอุปกรณ์ตามลำดับ

of questionnaire, where as 20 students did the second part. This is for the purpose of refining and analyzing the questionnaire. The improvement being done, 240 instructors of 28 teacher training institutes, at the level of higher education were asked to fill up the questionnaire. The similar process was contributed by 500 students of the same institutes.

The questionnaire returned is 108, 78.33% from instructors; 417, 83.40% from students. The data being analyzed, by finding percentage from the whole questionnaire answered, then the result is tabulated.

Conclusion of the research

1. On the part of the teacher

- 1.1 Instructor of Social Studies of the male and female sexes is of the same number. Their average age is 30.09. Bachelor degree holders form the major part of the group. Most of the group have been teaching Social Studies for 0.5 - 5 years.
- 1.2 Most of the group teach 11 - 15 hours per week. This major part teach (Social Studies) because they like it, or because they are trained directly for this or they think it is helpful to the daily life of the instructor and student.
- 1.3 Their earning is mostly adequate, as they obtain extra sum from the institute.

2. Concerning teaching

- 2.1 The major group of the instructor have an opinion that curriculum and allotted time are not well proportioned. The course of study content is too great for the activity to be arranged. Most instructors have no part in the planning of the syllabus.
- 2.2 One who carries on the plan of teaching Social Studies is mostly every social teacher.
- 2.3 The instructor has a set rule for selecting the method of teaching suitable for the purpose of the course of Social Studies, suit able for the readiness of most of the students.

Prior to the actual teaching, the instructor has determined the aim. Instructors, in the majority, prepare their lesson well.

2.4 The instructor builds up such good attitude and good habit for the student in the light of always searching for knowledge, knowing how to notice, to consider, to criticize rationally, democratically in every opportunity opened to their insertion along while the course progresses. One main problem springs from the fact that he is unable to follow up the student development owing to the wide span of time.

2.5 The teaching of the instructor is based on the item in the curriculum. The detail is the instructor own make up from reading and seeking. The subject most related is Thai. Lecturing is relied on maine, followed by a period of question and answer.

2.6 The student has an opinion that the method of teaching is not interesting and that the instructor talks too fast.

3. Concerning equipment and aid of learning and teaching

3.1 Instructors as well as students say teaching aid and equipment improve student understanding of the lesson. However, they are not needed for all the occasion. The aid most used are map, chart, photo graph, still life, and the globe.

3.2 Instructors as well as students have an opinion that equipment and aid supplemented to the learning and teaching are scanty, not up to the need. Equipment and aid, as they are the institute grants some degree of convenience for the instructor to use. As for the making it up themselves, most of them do not have time.

4. Concerning activities, supplemented to the learning and extra curricular activities

4.1 Activities popularly used are student collecting and organizing a scrap book of news, of photographs, of articles.

4.2 Extra curricular activities arranged by instructor and

24

student concerned are interested by the majority of students. After the show the instructor evaluate it by letting the student make a written report on it.

5. Concerning at mesphere and environment

5.1 Reference books that instructor and student use to supplement in the study and research of Social Studies are magazine, journal, newspaper, various articles, reference book, book on fact and finding scrapbook (of photograph) and map.

5.2 Source of added information for instructor, 90.97%, is library or various books.

5.3 The class room condition is activity possible, however, material, furniture for teaching and learning are still lacking and there is some disturbance from outside.

5.4 The instructor of other subject never shows any improper attitude toward instructor of Social Studies and the majority of fellow instructor gives such nice cooperation in the work.

5.5 The majority of instructor has reasonable relationship with student.

6. Concerning evaluation

6.1 The majority of instructors express their opinion and understanding that evaluation is for the improvement of teaching, it to evaluate the teaching of the instructor, and evaluate the accomplishment of the student.

6.2 Most evaluation is by using examination paper of objective and subjective type mixed. A written report is also in order. According to the instructor, the paper should be designed by a group of instructors who teach the same course, while the students say that it should be by a particular instructor who teaches the course.

7. Concerning opinion and suggestion

7.1 Instructor, 85.63% want to further their education to be better informed. Their leaf of absence for study, in the most of cases, causes no teaching problem.

11

student concerned are interested by the majority of students. After the show the instructor evaluate it by letting the student make a written report on it.

5. Concerning at mesphere and environment

5.1 Reference books that instructor and student use to supplement in the study and research of Social Studies are magazine, journal, newspaper, various articles, reference book, book on fact and finding scrapbook (of photograph) and map.

5.2 Source of added information for instructor, 99.97%, is library or various books.

5.3 The class room condition is activity possible, however, material, furniture for teaching and learning are still lacking and there is some disturbance from outside.

5.4 The instructor of other subject never shows any improper attitude toward instructor of Social Studies and the majority of fellow instructor gives such nice cooperation in the work.

5.5 The majority of instructor has reasonable relationship with student.

6. Concerning evaluation

6.1 The majority of instructors express their opinion and understanding that evaluation is for the improvement of teaching, it to evaluate the teaching of the instructor, and evaluate the accomplishment of the student.

6.2 Most evaluation is by using examination paper of objective and subjective type mixed. A written report is also in order. According to the instructor, the paper should be designed by a group of instructors who teach the same course, while the students say that it should be by a particular instructor who teaches the course.

7. Concerning opinion and suggestion

7.1 Instructor, 85.63% want to further their education to be better informed. Their leaf of absence for study, in the most of cases, causes no teaching problem.

- 7.2 Instructors, 90.49%, wish for in service training and supervision in the field of Social Studies emphasising course content and method of teaching improvement once a year.
- 7.3 Instructors express their opinion that the higher-up should support Social Studies on the same ground as other courses, by approving their further study at home and abroad.
- 7.4 Instructors voice their viewpoint that the period most suited for Social Studies learning is in the morning.
- 7.5 The majority of instructors express their opinion the arrangement and rule and order of the class effect the learning and teaching of Social Studies as good arrangement and rule and order of the class contribute to the instructors ability to do away with disturbing behavior as well as disorderliness which causes bad effect to the teaching.
- 7.6 The majority of instructors express their opinion that the big obstruction to the improvement of Social Studies teaching is in adequate training, not enough to build up a foundation to the teaching.
- 7.7 Instructors as well as students wish for the improvement of the curriculum, method of teaching, class test, and equipment and aid respectively.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร. จรุงนทีศน์ พุกกะมาน และอาจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาชี้แจงและแนะนำแก้ไข ขอบพระองต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา อาจารย์ ดร. ศรีสง่า กรรณสูต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต ได้ให้คำชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสถิติ อาจารย์และเจ้าหน้าที่วิทยาลัย หองสมุคคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหองสมุควิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ให้ความสะดวกในการค้นคว้า หนังสือและเอกสารประกอบการวิจัย อาจารย์และนักศึกษาวิต วิทยาลัยทุกแห่งที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงด้วยดีไม่ได้ ถ้าขาดความอนุเคราะห์จากท่านที่กล่าว นามมานี้ ผู้วิจัยขอกรมขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สมประสงค์ นามบุญลือ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบส่วนของอาจารย์	ง
รายการตารางประกอบส่วนของนักศึกษา	ค
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
คำจำกัดความ	9
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	9
2 รายงานการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	10
3 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
การศึกษาค้นคว้า	33
เครื่องมือสำหรับการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ	285
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	285

	หน้า
วิธีดำเนินการวิจัย	285
สรุปผลของการวิจัยและอภิปราย	286
- เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษา	286
- เกี่ยวกับนักศึกษา	286
- สรุปปัญหาทั้งหมด	297
- ข้อเสนอแนะ	197
บรรณานุกรม	300
ภาคผนวก	305
ประวัติการศึกษา	348

รายการตารางประกอบส่วนของอาจารย์

ตารางที่

หน้า

1	เพศของอาจารย์ที่สอนสังคมศึกษาในภาคต่าง ๆ	37
2	อายุของอาจารย์ที่ทำการสอนสังคมศึกษา	38
3	คุณวุฒิสังกัดของอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษา	39
4	จำนวนที่อาจารย์ได้ทำการสอนมาแล้ว	41
5	จำนวนชั่วโมงที่อาจารย์สังคมศึกษาสอนในหนึ่งสัปดาห์	43
6	เหตุผลที่อาจารย์ชอบสอนสังคมศึกษา	45
7	เหตุผลที่มีอาจารย์บางท่านไม่ชอบสอนสังคมศึกษา	47
8	งานพิเศษที่อาจารย์ต้องทำนอกเหนือจากการสอน	49
9	ความเห็นเกี่ยวกับรายได้ของอาจารย์สังคมศึกษาจากการเป็นข้าราชการ ครู	51
10	รายได้พิเศษนอกเหนือจากการเป็นข้าราชการครูของอาจารย์	53
11	ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตามความเห็นของ อาจารย์สังคมศึกษา	56
12	อาจารย์สังคมศึกษามีส่วนรวมในการทำประมวลการสอน	58
13	ตามต้องการของอาจารย์สังคมศึกษาที่จะมีส่วนรวมในการทำประมวลการ สอน	60
14	เหตุผลที่อาจารย์ต้องการมีส่วนรวมในการทำประมวลการสอน	62
15	ประมวลการสอนที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้ประกอบการสอนในปัจจุบัน	64
16	ผู้ดำเนินการวางโครงการสอนวิชาสังคมศึกษาและกิจกรรมประกอบเกี่ยว กับการสอนวิชาสังคมศึกษา	66
17	เกณฑ์ที่อาจารย์สังคมศึกษาพิจารณาในการเลือกวิธีสอนแต่ละครั้ง	68
18	การกำหนดความมุ่งหมายของอาจารย์ก่อนทำการสอน	71
19	ความเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมการสอน	73

20	ทัศนคติและนิสัยที่ดีที่อาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษาร่างให้แก่นักศึกษา	75
21	โอกาสที่อาจารย์สังคมศึกษาจะสร้างทัศนคติและนิสัยที่ดีแก่นักศึกษา	78
✓ 22	ปัญหาในการสร้างนิสัย และทัศนคติที่ดีให้แก่นักศึกษา	80
23	แบบคำเนิการสอนของอาจารย์	83
24	การสอนสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น	86
25	วิธีการสอนที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้ประจำ	88
26	วิธีคำเนิการสอนแบบบรรยายของอาจารย์สังคมศึกษา	90
27	การแนะนำการคนควาเพิ่มเติมของอาจารย์แก่นักศึกษา	92
28	การเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามของอาจารย์	94
✓ 29	ปัญหาของอาจารย์ขณะทำการสอน	96
✓ 30	ปัญหาที่อาจารย์สอนสังคมศึกษาประสบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน..	98
31	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน	100
32	ความเห็นของอาจารย์สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้ อุปกรณ์	102
33	อุปกรณ์การสอนสังคมศึกษาที่อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ประกอบการสอน	104
34	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับอุปกรณ์ในวิทยาลัย	106
35	ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ได้รับจากวิทยาลัย	108
✓ 36	ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนของอาจารย์สังคมศึกษา	110
✓ 37	ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างอุปกรณ์การสอนของอาจารย์สังคมศึกษา	112
38	ความเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาเกี่ยวกับปฏิริยาของนักศึกษาเมื่ออาจารย์ ใช้อุปกรณ์การสอน	114
39	กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่อาจารย์เคยจัดสำหรับวิชาสังคมศึกษา	116
40	บุคคลที่ร่วมมือในการจัดกิจกรรมของอาจารย์สังคมศึกษา	118
41	ความสนใจของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	120
42	การประเมินผลหลังจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ละครั้งของอาจารย์ สังคมศึกษา	122

43	หนังสือที่อาจารย์โชานประกอบการสอน	124
44	แหล่งความรู้เพิ่มเติมของอาจารย์สังคมศึกษา	127
45	สิ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการสอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครู	129
46	ลักษณะของห้องเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการสอนของอาจารย์สังคมศึกษา	131
47	ความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับทัศนคติที่เพื่อนครูผู้สอนวิชาอื่นมีต่ออาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษา	133
48	ความคิดเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาเกี่ยวกับตนเองในการที่จะสอนนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง	135
49	ความบกพร่องทางร่างกายของอาจารย์สังคมศึกษา	137
50	สุขภาพปัจจุบันของอาจารย์สังคมศึกษามีผลต่อการสอน	139
51	ความคิดเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาในความสัมพันธ์กับนักศึกษา	141
52	ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูที่มีผลต่อการสอนของอาจารย์สอนสังคมศึกษา	143
✓ 53	ปัญหาที่อาจารย์ประสบในการสอนสังคมศึกษา	145
✓ 54	ปัญหาการสอนสังคมศึกษาของอาจารย์โดยมีสาเหตุมาจากนักศึกษา	148
55	ความคิดเห็นของอาจารย์หลังจากสอนจบชั่วโมงแล้ว	150
56	บุคคลที่อาจารย์ขอความช่วยเหลือแนะนำเมื่อมีปัญหา	152
57	อุปสรรคที่มีผลต่อการสอนของอาจารย์มากที่สุด	154
58	ความเห็นของอาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักศึกษาที่เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดี	156
59	ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการวัดผลของอาจารย์	159
60	วิธีการวัดผลการเรียนการสอนสังคมศึกษาของอาจารย์	160
61	ความคิดเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำข้อสอบที่ใช้ในการวัดผล	162
62	เวลาที่อาจารย์สังคมศึกษาควรทำการทดสอบนักศึกษา	164

✓ 63	ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลของอาจารย์สอนสังคมศึกษา	166
64	ความต้องการในการหาความรู้เพิ่มเติมของอาจารย์สังคมศึกษา	169
65	ผลของการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มเติมคุณวุฒิของอาจารย์	171
66	ความสนใจในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาของอาจารย์	173
67	ความต้องการของอาจารย์ในการอบรมและนิเทศทางคานสังคมศึกษา ..	175
68	ระยะเวลาที่อาจารย์ต้องการให้มีการอบรมครูและนิเทศการศึกษา	177
69	ความช่วยเหลือที่อาจารย์ต้องการจากการอบรมและนิเทศการศึกษา.....	179
70	ความคิดเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา	181
71	ผู้บังคับบัญชาจัดการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาจารย์สังคมศึกษา	183
72	ความคิดเห็นของอาจารย์สังคมศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นของการกำหนด วัตถุประสงค์ในการสอนของอาจารย์	186
73	เอกสารที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้ประกอบการเรียนการสอน	188
74	ความเข้าใจในเอกสารประกอบการสอนที่อาจารย์ใช้	190
75	ความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงระยะเวลาที่จะสอนสังคมศึกษาใดผลดีที่สุด ...	192
76	ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคที่ทำให้การสอนวิชาสังคมศึกษาไม่ไ้ผลดี..	194
77	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดและการปกครองชั้นที่มีผลต่อการสอนสังคม ศึกษา	197
78	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดและการปกครองชั้นที่ทำให้เกิดผลดีต่อการสอน สังคมศึกษา	199
79	ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนสังคมศึกษา	202

รายการตารางประกอบสอนของนักศึกษา

ตารางที่		หน้า
1	เพศของนักศึกษาวิทยาลัยครูต่าง ๆ	206
2	เกี่ยวกับอายุนักศึกษา	208
3	ระดับชั้นของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม	209
4	ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของวิชาสังคมศึกษา	211
5	วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักศึกษารอบมากที่สุด	213
6	สาเหตุที่นักศึกษาชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	215
7	สาเหตุที่นักศึกษาไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	217
8	สาเหตุที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษา	219
9	แหล่งศึกษาคนควาที่ทางวิทยาลัยจัดเพื่อช่วยส่งเสริมในการเรียนวิชาสังคมศึกษา	221
10	ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพของห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียน ..	223
11	จำนวนเอกสารและหนังสือที่นักศึกษานำมาใช้ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัย	225
12	ความรู้สึกลึกของนักศึกษาขณะที่อาจารย์ทำการสอน	227
13	ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษาของอาจารย์ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ	229
14	แหล่งที่นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	231
15	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	234
16	ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับผลที่ได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ...	235
17	แบบการสอนที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้ในการดำเนินการสอน	238
18	ความถี่ในการใช้อุปกรณ์การสอนของอาจารย์สังคมศึกษา	241
19	ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการใช้อุปกรณ์การสอนของอาจารย์สังคมศึกษา	243
20	อุปกรณ์ที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้ประกอบการสอน	245

21	ความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับการไขข้อสงสัยของอาจารย์ สังคมศึกษา	247
22	ความรู้สึกที่นักศึกษามีต่อวิชาสังคมศึกษา	249
23	ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับอาจารย์สังคมศึกษา	251
24	ของเวลาที่นักศึกษาเห็นว่าเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุด	253
25	อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษา	255
26	การแก้ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษา	257
27	สภาพการเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนสังคมศึกษาของนักศึกษา	259
28	ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับชั่วโมงเรียนที่กำหนดให้เรียนวิชาสังคม ศึกษาในแต่ละภาคเรียน	261
29	ลักษณะอาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษาที่นักศึกษาคองการ	263
30	ความต้องการวิทยากรของนักศึกษา	266
31	ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเชิญวิทยากร	267
32	หนังสือที่นักศึกษาคองการประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา	269
33	วิธีวัดผลการเรียนของนักศึกษาที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้	271
34	ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดี	273
35	แบบการวัดผลการเรียนสังคมศึกษาที่นักศึกษาคองการ	275
36	ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการออกข้อสอบ	277
37	สิ่งที่นักศึกษาคองการเห็นว่าควรปรับปรุงเพื่อให้การเรียนสังคมศึกษาคงขึ้น	279
38	วิธีสอนที่นักศึกษาคองการให้อาจารย์สอนสังคมศึกษาใช้	282